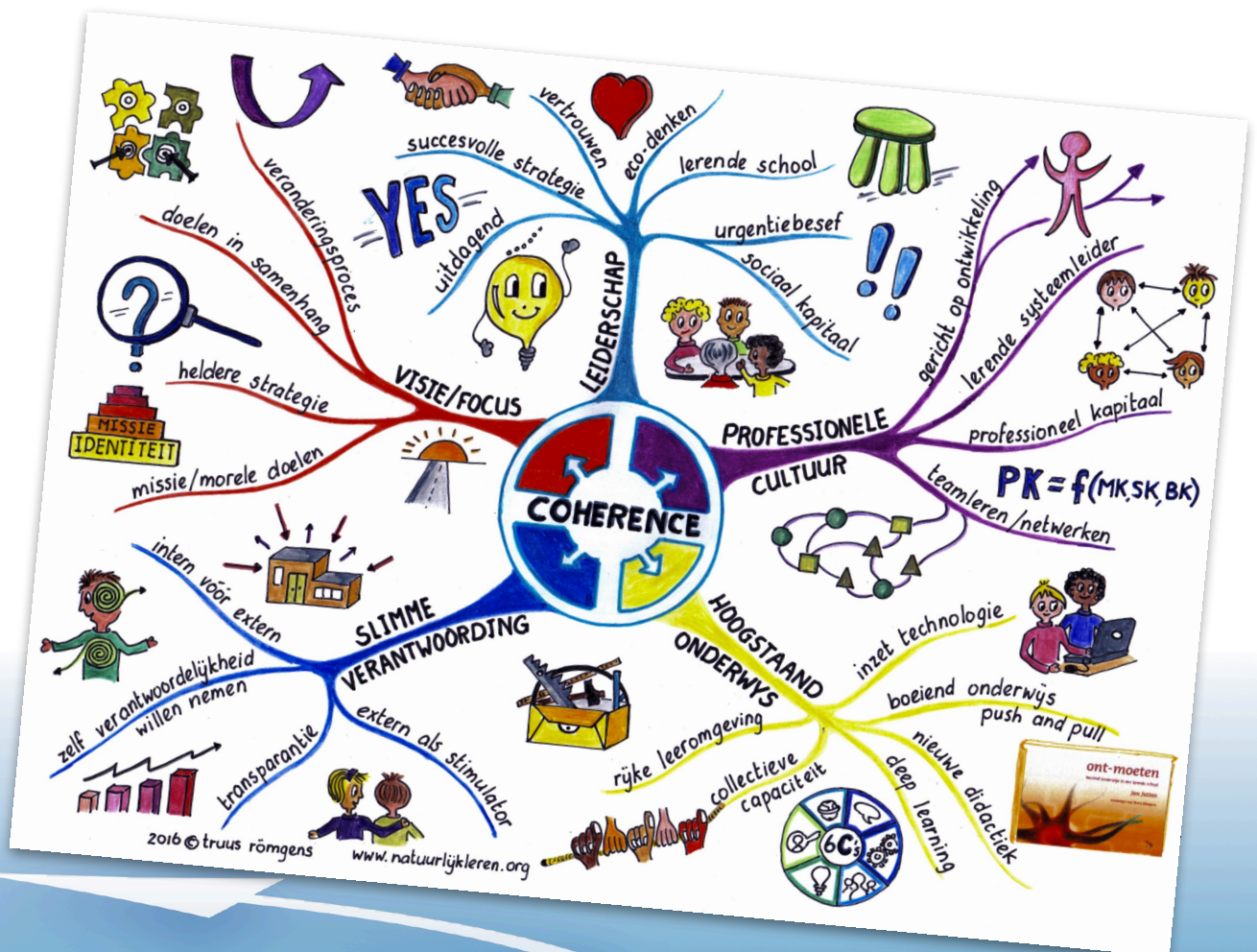

Verbindend leiderschap

Van fragmentering en overbelasting naar samenhang en focus

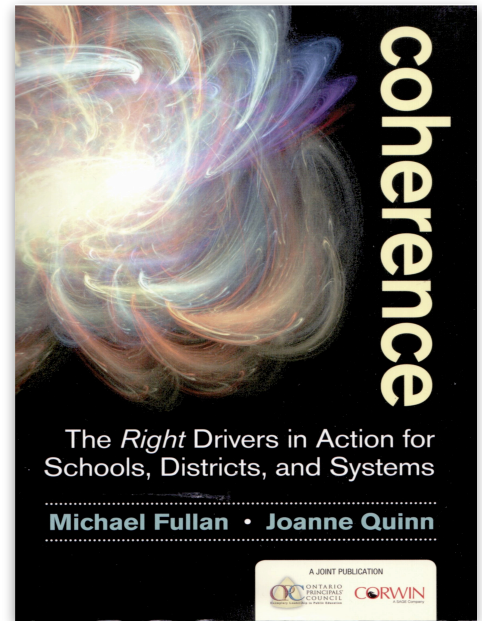
Verbindend Leiderschap

Inleiding

Hoe kunnen leiders de omslag maken van fragmentering en overbelasting naar samenhang en focus?

Veel schoolleiders en leerkrachten kampen met een hoge werkdruk. Diverse onderzoeken laten zien dat deze werkdruk niet zozeer veroorzaakt wordt door het aantal innovaties, maar door het gebrek aan samenhang tussen de innovaties. Fragmentering is bij besturen en in scholen vaak een knelpunt. Het is voor veel leiders en voor leerkrachten lastig om door de bomen het bos te zien. In de literatuur wordt ten aanzien van succesvolle schoolontwikkeling en duurzame veranderingsprocessen een onderscheid gemaakt tussen de zogenaamde “right and wrong drivers for change”. Wrong drivers zijn onder meer: te grote gerichtheid van leiders op het individu en de gefragmenteerde aanpak. “Komt dit er nu ook nog bij?” is dan veelal de vraag die leerkrachten stellen. In deze zes dagen leren de deelnemers zich vooral te richten op de right drivers: verbinden van leerkrachten om van elkaar te leren en het realiseren van samenhang bij schoolontwikkeling. Deze cursus is onder andere gebaseerd op het boek “*Coherence: the right drivers in action*”.

Sinds enige tijd is dit boek ook in de Nederlandse versie beschikbaar onder de titel “De verbindende schoolleider”.

Doelgroep

Deze training is bedoeld voor bovenschools leiders, schoolleiders en middenkader van scholen voor primair en voortgezet onderwijs. Dus ook locatieleiders, intern begeleiders en bouwleiders zijn van harte welkom, evenals iedereen die meer wil weten over goed leiderschap in het onderwijs.

Uitvoering

De cursus wordt uitgevoerd met leiders van een bestuur of samenwerkingsverband. Ook is het mogelijk dat verschillende besturen met elkaar samenwerken t.b.v het aantal deelnemers. Het minimum aantal deelnemers is 12, het maximum aantal is 30.

Schoolleidersregister

Deze training is gecertificeerd door het Schoolleidersregister. Schoolleiders kunnen deze selecteren t.b.v. het afronden van het professionaliseringsthema “**Leiding geven aan verandering**”.

Het programma

dag	thema	inhouden
1	Naar een raamwerk voor Verbindend Leiderschap	Hoe gaan we om met het probleem van fragmentering? Er wordt onderscheid gemaakt tussen “systemness” (het systeem als geheel aanpakken, relaties zichtbaar maken) en “understanding systems” (het begrijpen van een situatie voor het ingrijpen). Centraal staat het raamwerk voor Coherence ontwikkeld door Quinn en Fullan. Het schema vormt de basis voor deze cursus.
2	Focus op richting	Zonder een heldere missie en visie is geen samenhang mogelijk. Betrokkenheid bij de (morele) doelen van de school vormt het fundament voor succesvolle verandering en ontwikkeling. Hoe zorg je er als leider voor dat de missie en de visie leidraad zijn voor het dagelijks handelen en voor de keuzes die gemaakt worden?
3	Cultiveren van de samenwerking	Leiders zijn teveel gericht op het individu, op het ontwikkeling van menselijk kapitaal. Dit is een zogenaamde “wrong driver for change”. De hefboom ligt bij het sociaal kapitaal, de samenwerking tussen de leerkrachten om met en vooral van elkaar te leren. Dit vraagt om systeemleiderschap en niet slechts onderwijskundig leiderschap.
4	Verdiepend leren	De focus dient te liggen op een verdiepend begrip van het leerproces en hoe we dit kunnen beïnvloeden. We verkennen dit aan de hand van het model “deep learning” met de zes C’s.
5	Slim verantwoord	Een van de omslagen die nodig zijn is die van externe naar interne verantwoording. Goede systeemleiders zorgen ervoor dat mensen in de school met elkaar verbonden worden: intern en horizontaal verantwoording afleggen om zo van elkaar te leren.
6	Systeemdenken en uplifting leadership	De vijfde discipline is de hefboom voor de lerende school is gericht op samenhang en op het begrijpen voordat we ingrijpen. Hoe kunnen we dit praktisch toepassen in de school om verbindende schoolleiders te worden? Tenslotte verkennen we de uitgangspunten van Uplifting Leadership. Dit concept kan leiders helpen met hun school een duurzame ontwikkeling door te maken.

Mocht u belangstelling hebben voor een training, een of meer studiedagen of een workshop, dan kunt u contact opnemen met onderstaande medewerkers van Natuurlijk Leren BV: zie www.natuurlijkleren.org
Ze maken dan een afspraak met u om te bekijken welke mogelijkheden in uw organisatie het meest passend kunnen zijn. Deze cursus is geregistreerd voor herregistratie bij het schoolleidersregister PO.

Natuurlijk Leren BV
www.natuurlijkleren.org

Arsène Francot
arsenefrancot@natuurlijkleren.org

Jan Jutten
janjutten@natuurlijkleren.org

